Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

ССКП Өлөнүөк оройуонунааҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын оройуоннааҕы Советын органа
Орган Оленекского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся

Тахсара 7-с сыла

№ 60 (620)
От ыйын 26 күнэ 1960 сыл.
ОПТУОРУННЬУК

Сыаната 10 харчы

Советскай Союз Коммунистическай партиятын Киин Комитетын Пленумун туһунан информационнай иһитиннэрии

1960 сыл от ыйын 13 күнүгэр аһыллыбыт, ССКП Киин Комитетын Пленума от ыйын 16 күнүгэр бэйэтин үлэтин бүтэрдэ.

Пленум РСФСР Министрдэрин Советын Председателин солбуйааччы, РСФСР Госпланын председателэ таб К.М. Герасимов, Украинскай ССР Министрдэрин Советын Председателин солбуйааччы таб. Сенин И. С., норуот хаһаайыстыбатын Латвиятаабы советын председателэ таб. Гайле Г.И., норуот хаһаайыстыбатын Красноярскайдаабы советын председателэ таб. Ломако П.Ф., норуот хаһаайыстыбатын Кемеровскайдаабы советын председателэ таб. Графов Л.Е., норуот хаһаайыстыбатын Карагаандинскайдаабы советын председателэ таб. Братченко Б. Ф. „Промышленноһы, транспоры сайыннарыы уонна производствоҕа наука итиэннэ техника сабыс-саҥа ситиһиилэрин туһаныы тустарынан ССКП XXI съезһин уураахтара хайдах туолан иһиилэрин туһунан" ССРС Министрдэрин Советын автоматизацияҕа уонна мексыына оҥоһуутугар Государственнай комитетын председателэ таб. А.И. Костоусов, Украинскай ССР Наукаларын академиятын Е. О. Патон аатынан электросварка институтун директора Б.Е. Патон дакылаттарын иһитэ уонна дьүүллэстэ. Дакылаатта-ра кэпсиллэргэ 25 киһи кыттыыны ыллылар.

Пленум туһаннаах уураабы ылла, кини бүгүн бэчээтэнэр.

ССКП КК Президиумун чилиэнэ таб. Брежнев Л.И. ССРС Сэрэхэдиэй Советын Президиумун Председателиэн тэлэлыбыынан сибээстээн, кини ССКП КК Секретарын эбээһинэһиттэн босхолонно.

Пленум таб. Ворошилов К.Е. туос бэйэтин көрдөһүүтүнэн ССКП КК Президиумун чилиэнин эбээһинэһиттэн босхолоото.

Пленум „Бухарестка бырааттыы партиялар представителлэрин сүбэ мунньаҕын түмүгүн туһунан" ССКП КК Секретара таб. Козлов Ф.Р. дакылаатын иһиттэ.

Пленум бу сүбэ мунньахха ССКП КК делегациятын үлэтин толору биһирээтэ уонна туһаннаах резолюцияны ылла.

НОРУОТ БЫРААҺЫННЬЫГА

От ыйын 21 күнүгэр Риигаҕа Латвийскай ССР Верховнай Советын уонна Латвия Коммунистическай партиятын Киин Комитетын республика 20 сылын юбилейыгар аналлаах үөрүүлээх мунньахтара буолла.

ССКП Киин Комитетын Президиумун чилиэнэ Н.М. Шверник, Латвия Коммунистическай партиятын Киин Комитетын бастакы секретара А. Я. Пельше, Латвийскай ССР Верховнай Советын Президиумун председателэ Я.Э. Калнберзин, республика Министрдэрин Советын председателэ Я. В. Пейве үөрүүлээх мунньах президиумугар киирэн кэлиилэрин мустубут дьон дохсун ытыс таһыныытынан көрүстүлэр.

Үөрүүлээх мунньах кыттыылаахтара табаарыс Н. С. Хрущев баһылыктаах ССКП Киин Комитетын Президиумун Бочуотунай президиум састаабыгар өргө диэри намыраабат дохсун ытыс таһыныытын ортотугар талаллар.

„Латвия Советскай Социалистическай Республика 20 сыла" диэн дакылааты Латвия компартиятын КК бастакы секретара А. Я. Пельше оҥордо. Киин республика промышленнай производствота быыстала суох үүнүүтүн чаҕылхай сыыппараларын аҕалтаата. Латвияҕа научнай өй-санаа сайдыытын боппуруостара, культура уонна искусство чэлгийэ сайдыыта дакылаакка улахан миэстэни ыллылар.

Табаарыс Пельше дакылаатын бүтэһигэр советскай Латвия үлэһиттэрэ бэйэлэрин республикаларын отутус сылыгар толору олохха дьоҕурдаах уонна хаһан да мөлтөөбөт айар эрчимнээх, марксизм-ленинизм өлбөтсүннэт идеяларынан сырдатыллыбыт сарсыҥҥы күннэригэр бигэ эрэллээх киирэллэр диэтэ.

Уһуннук ытыс таһыныытынан көрсүллүбүт ССКП Киин Комитетын Президиумун чилиэнэ Н.М. Шверник үөрүүлээх мунньахха улахан этиини оҥордо. Кини ССКП Киин Комитетын, ССРС Верховнай Советын Президиумун уонна ССРС Министрдэрин Советын эҕэрдэ суруктарын ааҕан иһитиннэрдэ.

Юбилей үөрүүтүгэр-көтүүтүгэр кэлбит бырааттыы республикалар делегацияларын баһылыктара эҕэрдэ тылы эттилэр.

Үөрүүлээх мунньах кыттыылаахтара ССКП Киин Комитетыгар, ССРС Верховнай Советын Президиумугар уонна ССРС Министрдэрин Советыгар эҕэрдэ сургу улахан өрө көтөҕүллүүнэн ылыннылар.

ХАБАРОВСКАЙ. Үс сылтан тахса сыллааҕыта Андреев Советскай Армия кэккэтиттэн демобилизацияламмыта. Кини Волгаҕа улааппыта, ол гынан баран дальневосточнай кыраай киниэхэ сүрэҕин-быарын ортотунан киирэр. Урукку саллаат тутааччы буолла. Кини салайар каменщиктар бригээдэлэрэ билиҥҥи бириэмэҕэ — „Хабаровскстрой" трестка бастыҥ. Үрдүк оҥорумтуолаахтык үлэлиир эрэ буолбаккалар, тутуу матырыйаалын лаппа кэмчилиири ситиһэн тураннар, бригээдэ чилиэннэрэ социалистическай куоталаһыыга биирдэ эрэ бастаабыт буолбатахтар. Кинилэр коммунистическай үлэ коллективын аатын ылар иһин ситиһиилээхтик охсуһаллар.

Урукку буойун Капитон Андреев хайы-үйэ онус дьиэтин тутар. Кини советскай дьоннорго, эйэҕэ тутар. Ол иһин кини сирэйигэр үөрүүнү көрөбүт.

Снимокка: бригэдьиир Капитон Андреев.

Үчүгэйдик үлэлиилэр

ХАРЫЙАЛААХ. „Коммунизм" колхоз бөһүөлэгэр тутуу үлэтэ хайа да сыллааҕар тэрээһиннээхтик ыытыллар. Билигин тутууга 20 колхозтаахтар үлэлиилэр. Кинилэр ылыммыт эбэһээтэлистибэлэрин толороргo күүстэрин харыстаабакка үлэлиилэр.

Тутуу үлэтигэр күннээҕи нуормаларын тутааччылар Николаев И. Н., Петров Н. С., Николаев С. И., Сергеев В. А., Николаев Х. М. уо. д. а. 115 бырыһыантан ордук толороллор. Итинник өрө көтүүлээх үлэнэн буолан ааспыт ССКП КК Пленумун көрүстүлэр.

Нэһилиэнньэҕэ киэҥник тиэрдиэххэ

Билэргит курдук, быыл от ыйын 13—16 күннэригэр ССКП Киин Комитетын Пленума буолан ааста. Пленум „Промышленноһы, транспоры сайыннарыы уонна производствоҕа наука итиэннэ техника сабыс-саҥа ситиһиилэрин туһаныы тустарынан ССКП XXI съезһин уураахтара хайдах туолан иһиилэрин туһунан" боппуруоһу дьүүллэстэ.

Пленум аһыллыытын советскай норуот сир аайы үлэ бэртээхэй ситиһиилэринэн, уопсай өрө көтөҕүллүүнэн көрүстүлэр. Онон Пленум өрүүтүн өрөгөйдүүр өрө көтөҕүллүүлэр, саҥа ситиһиилэр быһыытыгар-майгытыгар буолбутун үөрэн, астынан туран бэлиэтиибит. Бу Пленум биһиги дойдубут олоҕор улахан суолталаах боппуруоһу дьүүллэстэ уонна историяҕа киирэр уураабы ылла.

Советскай норуот Коммунистическай партия салалтатынан, биһиги дойдубутугар коммунизм материальнай - техническэй базатын тэрийэр туһунан ССКП XX уонна XXI съэзтэрин уураахтарын ситиһиилээхтик олохха киллэрэр. Советскай дьоннор үлэҕэ героизмы көрдөрөн тураннар, семилетка сорудахтарын толорор уонна аһара толорор иһин охсуһууга бастакы бөдөҥ кыайыылары ситистилэр. Ааспыт балтараа сылга промышленнай бородууксуйаны оҥорон таһаарыы былаанын лаппа аһара толорулунна, сүүнэ киэҥ масштабынан капитальнай тутуу ыытыллар, транспорт ситиһиилээхтик сайдар, оттон социалистическай тыа хаһаайыстыбата салгыы өрө көтөҕүллүү суолунан эмиэ ситиһиилээхтик сайыннарыллар.

Промышленнай бородууксуйаны оҥорон таһаарыы 1959 сылга былаан быһыытынан 7,7 бырыһыан оннугар, 11 бырыһыантан тахса үүннэ. Быйыл сыл маҥнайгы аҥарыгар сыллааҕы былаанынан бэлиэтэммит 8,1 бырыһыан оннугар, 10 бырыһыантан тахса үүнүү ситиһилиннэ.

Советскай Союз экономиката ити курдук дохсуннук сайдар.

Биһиги бу күннэргэ сорукпутунан ССКП Киин Комитетын бу Пленумун үлэтин, Пленум матырыйаалларын оройуон хас биирдии үлэһитигэр, нэһилиэнньэҕэ киэҥник тиэрдии буолар. Маҥнайгы сүһүөх партийнай тэрилтэлэр, профсоюзтар уонна комсомольскай тэрилтэлэр Пленум историческай уураабын олохха киллэриигэ оройуон үлэһиттэрин түмэ тардаллара, үлэҕэ саҥа өрө көтөҕүллүүнү көҕүлүүллэрэ эрэйиллэр.

Пленум уураабын киэҥник дьүүллэһиини тэрийэн туран, оройуон 1960 сылга ылыммыт эбэһээтэлистибэтин толорууга саҥа дьаһаллары ылыахха уонна баар итэҕэстэри туоратыахха. Үрдэтиллибит эбии эбэһээтэлистибэлэри ылыныылары тэрийиэххэ. Нэһилиэктэргэ, учаскаларга дакылаатта-ры, бэсиэдэлэри оҥортуохха нааада.

Партийнай, советскай, профсоюзнай, комсомольскай тэрилтэлэр уонна советскай норуот биһиги дойдубутугар коммунизм тутуутугар саҥа улуу кыайыылары ситиһиэхтэрэ диэн Пленум эрэнэрин курдук үлэни тэрийиэҕиҥ!

Ый аҥарыгар

„Ээйик" колхоз быйыл от үлэтигэр от охсор уонна от мунньар массыналары үлэлэтэр. Онон от ыйын 20 күнүнээҕи туругунан 105 гектар от охсулунна, итинтэн 75 гектара массыынанан охсулунна.

Охсуллубут оту мунньуу, күн аайы түһэр ардах мэһэйдиирин үрдүнэн олус хаалан иһэр буолбатах. 80 гектар сир мунньулунна, итинтэн 45 гектарын оту мунньар массыына муста.

Сүөһүгэ аһылыгы дэлэйдик хааччыйыыга ый аҥара устата от үлэтэ бу колхозка итинник туруктаах.

СОВЕТСКАЙ СОЮЗКА

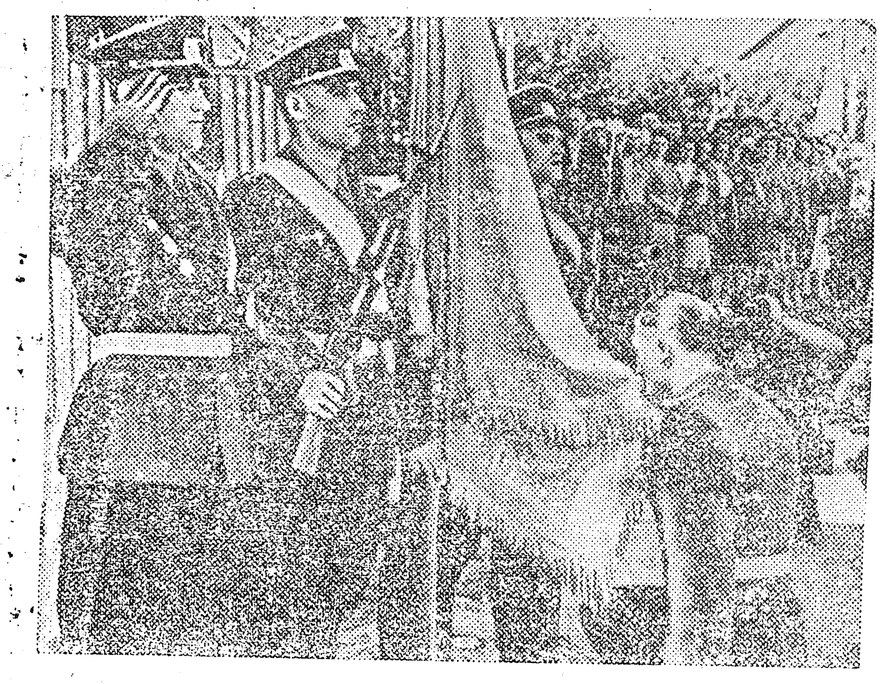

МОГИЛЕВСКАЙ УОБАЛАС. ССРС Верховнай Советын төрдүс сессиятын Советскай Союз Сэбилэниилээх Күүстэрин аҕыйатар туһунан сокуонугар сөп түбэйиннэрэн, Белорусскай байыаннай уокурук Корсуньскайдаҕы Кыһыл знамялаах ыарахан танковай дивизия тарҕатылынна. Демобилизацияламмыт буойуннар эйэлээх тутууга, бэйэлэрин кэргэттэригэр төннөллөр.

Үгүс саллааттар, сержаннар Казахстан уонна Алтай кырыс сирдэригэр семилетка комсомольскай тутуулларыгар үлэлии бараллар.

Снимокка: дивизия знамятын кытта быраһаайдаһыы. Н. Белобровик фотота. ССТА фотохрониката.

ПРИТЕЛЕЦКЭЙ ТАЙҐАҐА САҢА ТУТУУЛАР

БАРНАУЛ. Эриэхэлээх мастара үүннэриини сайыннарар туһунан боппуроска сүбэ мунньах буолла.

Билигин Прителецкэйгэ эриэхэлээх мас 70 тыһыынчаттан тахса гектардаах сиргэ үүнэр. Ону инникитин 320 тыһыынча гектарга тириэрдэ кэҥэтии көрүллүр.

Прителецкэй тайҕа тыатын ортотугар Кедроград диэн ааттаах комсомольскай куорат тутуута саҕаланна. Иккилии квартираллаах дьиэлэри хомуйан туруоруу саҕаланна. Мас завода тутуллар уонна кирпиччэ оҥоһуллар, суол тутуллар. Итиннэ харандаас фабрикатын уонна эриэхэ арыытын оҥорор дойдуга бастакы заводу тутуу былааннанар. Ити тайҕа тыаҕа эмтээх уонна техническэй үүнээйилэр үүнэр сирдэрин үөрэтиллэр.

Итинник элбэх салаалаах кэлим хаһаайыстыба тутулларыгар дойду ыччата улаханнык көмөлөһөр.

Республиканскай спартакиадаҕа кыттыыбыт түмүгүттэн

Бэс ыйын 18-19 күннэригэр, биллэрин курдук, үһүс оройуоннай спартакиада ыытыллыбыта. Бу ыытыллыбыт спартакиада хайа да сыллааҕар тэрээһиннээхтик ыытыллыбыта диэн этиэххэ сөп. Спортивнай көрүҥнэргэ рекордар оройуон урукку рекордарыттан үрдүк көрдөрүүлэммиттэрэ физкультура уонна спорт тэнийэн, сайдан эрэрин туоһутунан буолар.

Үһүс оройуоннааҕы спартакиада кыттыылаахтарыттан сүүмэрдэнэн 24 киһи үһүс республиканскай спартакиадаҕа сылдьан кыттыыны ыллылар. Биһиги спортсменнарбыт, үгүстэрэ чулуу спортсменнар мустаннар көрсүһэр республиканскай спартакиадаларыгар аан маҥнай кыттыбыттара. Ол да буоллар бэйэлэрин оройуоннарын чиэһин көмүскүүргэ күүстэрэ уонна кыахтара төһө баарынан күрэхтэспиттэрин бэлиэтиэххэ сөп.

Онон биһиги оройуоммут командата бэйэлэрин зоналарыгар маннык миэстэлэргэ тигистилэр: чэпчэки атлетикаҕа—маҥнайгы, национальнай ойуулларга—иккис, стендовай ытыыга—үһүс, буулдьанан ытыыга—төрдүс. Бу көрүҥнэргэ биһиги оройуоммут командата республиканскай совет I, II, III степеннээх дипломнарынан наҕараадаланна. Оттон Николаев Ю. Г., Бесфамильнай Н. С. бэйэлэрин үһүс группаларын чемпионун аатын ыллылар. Типянов Е. Е., Гаврильев С. Н., Рекова Л. Г., Сергеева Г. Д., Илларионов И. П., Анисимов А. И. уонна Типянов С. Н. дипломнары ыллылар.

Республиканскай спартакиада уопсай түмүгүнэн бэйэбит зонабытыгар 13 миэстэҕэ хааллыбыт. Бу хаалыыга сүрүн биричиинэннэн биир саахыматчыт барбатаҕа штрафной очкону ыларга тиэрдибитэ уонна тустааччыларбыт кэлтэччи хотторбуттара буолар.

Ударнай ый биллэрилиннэ

ССКП Саха уобаластааҕы XXIII конференциятын уураах, хотугу оройуоннар народностарын материальнай - культурнай олохторун тосту тупсарар сыалтан, чугастааҕы 2—3 сылларга нэһилиэнньэни биир сиргэ олохсутуу боччумнаах соруга туруоруллубута.

Бу соругу олохчо киллэриинэн сибээстээн, семилетка иккис сылыгар оройуон колхозтара бэйэлэрин иннилэригэр быһаччы үрдэтиллибит социалистическай эбэһээтэлистибэни ылынан үлэлиилэр. Эбэһээтэлистибэҕэ 25 колхозтаах олорор дьиэлэрин, колхоз уопсайыгар 2 дьиэни, 75 ынах сүөһү киирэр хотонун, уоннуу тонна емкостаах 5 ледниги, 6 боксалаах 2 массыына гараһын тутарга, 45 тыһыынча кирпиччэни оҥорон таһаарарга соруктар туруоруллубуттара.

Сыл бастакы аҥардаах түмүгүнэн колхозтарга 18 колхозтаах олорор дьиэтин тутуу саҕаланна. Ити иһиттэн „Коммунизм“ колхоз—10, Сталин аатынан колхоз—6, „Ээйик“ колхоз—2 дьиэлэри тутууга биригээдэлэри тэрийэн үлэлэтэллэр. Ол гынан баран Сталин аатынан колхоз салалтата эбэһээтэлистибэни толорууга билигин даҕаны көнтөрүктүк сыһыаннаһар, эбэһээтэлистибэ быһыытынан 13 дьиэни тутуохтааҕын оннугар 6 эрэ дьиэ тутуутун саҕалаата.

Колхоз общественнай дьиэтин тутуу Сталин аатынан уонна „Коммунизм“ колхозтарга өссө да саҕалана илик. Оттон ледниктары тутуу былаанын толорууга сыл бастакы аҥардаах түмүгүнэн „Коммунизм“ уонна „Ээйик“ колхозтар туох да үлэни ыыппаттар. Ити курдук массыына гараһын тутуу үлэтэ эмиэ саҕаламмакка турар.

Общественнай сүөһүгэ саҥа хотону тутууну „Коммунизм“, „Ээйик“ колхозтар олус бытаанник саҕалаатылар. Кирпиччэ оҥоһуутун былаанын толоруу бары колхозтарга ырааҕынан хаалан иһэр.

Тутууга үлэ итинник туруктаммытынан, сотрутааҕыта райсовет исполкома оройуон 1960 сылга ылыммыт социалистическай эбэһээтэлистибэтин толорору ситиһэргэ, **от ыйын 20 күнүттэн атырдьах ыйын 20 күнүгэр диэри тутуу үлэтигэр ударнай ыйы биллэрдэ.**

Итинэн сибээстээн нэһилиэк Советтарыгар, колхозтар бырабылыанньаларыгар быһаччы соруктар туруорулуннулар. Биллэриллибит ударнай ыйга тутуу үлэтин тэтимин күүһүрдэн, колхозтаахтар олорор дьиэлэрин былаанна көрүллүбүтү балаҕан ыйын 20 күнүгэр диэри үчүгэй хаачыстыбалаахтык барытын тутан бүтэриллиэх тустаах. Кирпиччэ оҥоһуутун былаанын толорор дьаһаллары ылан, атырдьах ыйын 15 күнүгэр диэри бүтэриэххэ наада.

Атын былааннаах тутуулары, ремонт үлэлэрин алтынньы 1 күнүттэн хойутааһына суох толоруу соруктара туруорулуннулар.

Биллэриллибит ударнай ыйы уонна туруоруллар соруктары тутууга үлэлиир колхозтаахтарга хас биирдиилэригэр тиэрдиллэрэ эрэйиллэр. Ударнай ыйга тутааччылар үрдүк оҥорумтуолаахтык үлэлиилэрин көҕүлүөххэ. Маныаха партийнай, комсомольскай тэрилтэлэр тэрийээччинэн, көҕүлээччинэн буолалларыгар көрдөбүлгэ эппиэттиир үлэни ыыталларыгар үлэ туруга быһаарыаҕа. Тутаччылар социалистическай куоталаһыыларын хас декада аайы бэрэбиэркэлээн, түмүктээн иһиэххэ уонна тутуу үлэһиттэрин производственнай мунньахтарыгар дьүүллэһиилэри тэрийиэххэ.

Агитационнай - маассабай үлэни күүһүрдэн ССКП КК от ыйынааҕы Пленумун уурааҕын, Пленум үлэтин тутааччыларга тиэрдэн, саҥа үрдэтиллибит эбэһээтэлистибэлэри ылыналларын ситиһиэххэ.

И. Александров,
райсовет председателин солбуйааччы.

Күөх окко аһатыы тэриллибэт

„Коммунизм“ колхоз салайааччылара ынахтан элбэх үүтү ылар иһин эбэһээтэлистибэни толорууга өссө да көһүүннүк сыһыаннаһаллар. Үүт ыама намыһаҕын комбинированнай аһылык суоҕунан быһаара сатыылар. Ол эрээри билигин күөх окко ынахтары мэччитиини үчүгэйдик тэрийэр буоллахха үүт ыамын үрдэтэр төҕө кыаллыбат буолуой? Тэрийиэххэ, болҕомтону эрэ ууруохха наада.

Ыанар ынах ахсаана элбэҕэ суох, ол үрдүнэн икки ыанньыксыт Тимофеева Х. П. уонна Комбагир А. Н. сыһыарылланнар ынахтары ыыллар. Кинилэр ынахтан элбэх үүтү ыан ыларга кыратык кыһаналлар, аҕыйах үүтү ыылларын колхоз салайааччылара этэллэрин курдук, комбинированнай аһылык суох, ол иһин аҕыйах үүт ыанар диэн быһааралларр.

Самаан сайын ортотугар күөх от уонна луук үүнэ турар бириэмэтигэр, сөрүүн сайыҥҥа ынахтары үүрэ сылдьан аһаппатах кэннэ ынах эрэйдээх хантан элбэх үүтү биэриэҕэй. Ынахтар хара буорунан оргуйа турар бөһүөлэккэ күнү быһа сытан тахсар буоллахтарына элбэх үүтү ыан ылыахха сатаммат.

Онон мэччитиини үчүгэйдик тэрийбэккэ, комбинированнай аһылык суох диэнинэн бэйэни уоскутунуохха сөп дуо?

И. Архипов.

Кылгастык

1960 сылга Эдьигээннэри кытта социалистическай куоталаһыыбыт сыл аҥардааҕы түмүгэ аныгы нүөмэргэ бэчээттэниэҕэ. Куоталаһыы сыл аҥардааҕы түмүгэр Эдьигээннэр эмиэ кыайдылар.

Көннөрүү

„Сардаҥа“ хаһыат от ыйын 22 күнүнээҕи нүөмэригэр маҥнайгы балаһаҕа, „Оройуон уонна коллектив чиэһин иһин“ диэн таб. Веревкин ыстатыйатыгар маҥнайгы колонкаҕа, аллараттан үөһэ 16 строкаҕа, үүт валовой ыамын графига 365 центнер оннугар 393 центнер буолла диэн сыыһа бэчээттэммитин, **биир фуражнай ынахтан үүт ыамын графига 365 килограмм оннугар 393 килограмм буолла** диэн көннөрөн ааҕыллыахтаах.

Редактор И.И. БУДИЩЕВ.

Редакция уонна типография аадырыһа: Саха АССР, Өлөнүөк сэлиэннээтэ. Октябрьскай уулусса 15 №-рэ.

Заказ № 59 Оленекская районная типография. Тираж 400